

Súd: Okresný súd Námestovo
Spisová značka: 5C/37/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5821201112
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Kysel'ová
ECLI: ECLI:SK:OSNO:2022:5821201112.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Námestovo, sudkyňou JUDr. Gabrielou Kysel'ovou, v právnej veci žalobcov: 1/ A. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G. XXX/XX, XXX XX Y., 2/ O. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G. XXX/XX, XXX XX Y., 3/ I. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G. XXX/XX, XXX XX Y., 4/ U. B. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G. XXX/XX, XXX XX Y., všetci žalobcovia zastúpení: Advokátska kancelária JUDr. Brož, s.r.o., IČO: 52959601, so sídlom A. Bernoláka 1417/6, 034 01 Ružomberok, proti žalovanému: KOOOPERATÍVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, Štefanovičova 4, 816 23 Bratislava, IČO: 00 585 441, zast.: JUDr. Baltazár Mucska, advokát so sídlom Vajnorská 55, 831 03 Bratislava, pracovisko Hlboká cesta 7, 811 05 Bratislava v konaní o náhradu škody a žaloba o ochranu osobnosti s náhradou nemajetkovej ujmy, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcom 1/ a 2/ náhradu škody vo výške 79,67 Eur spolu s úrokom z omeškania 5 % ročne z dlžnej sumy od 30.06.2021 do zaplatenia v lehote do 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni 1/ náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 12 500 Eur v lehote do 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

III. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 2/ náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 12 500 Eur v lehote do 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

IV. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni 3/ náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 4 000 Eur v lehote do 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

V. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 4/ náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 5 000 Eur v lehote do 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

VI. Vo zvyšnej časti súd žalobu zamietal.

VII. Žalobcom 1/ až 4/ sa proti žalovanému priznáva nárok na náhradu trov konania v rozsahu 37 %.

odôvodnenie:

1. Žalobou podanou na súd dňa 30.6.2021 sa žalobcovia 1/ až 4/ proti žalovanému domáhali zaplatenia náhrady škody 79,67 Eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 79,67 Eur od 30.6.2021 do zaplatenia a náhrady nemajetkovej ujmy a to žalovaný 1/ vo výške 36 000 Eur, žalovaná 2/ vo výške 36 000 Eur, žalovaný 3/ vo výške 18 000 Eur a žalovaná 4/ vo výške 18 000 Eur v lehote do 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

2. Žalobou odôvodnili tým, že dňa 25.08.2019 došlo v katastri obce Y. k dopravnej nehode, ktorú spôsobil vodič motorového vozidla C.: J. XXXAY. Pri uvedenej dopravnej nehode došlo k usmrteniu A. D. ml., nar. X.X.XXXX, dcéry žalobcov 1/ a 2/ a sestry žalobcov 3/ až 4/. Motorové vozidlo, ktorým bol spôsobená škoda bolo povinne zmluvne poistené pre účely zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla u žalovaného. Žalovaný eviduje predmetnú dopravnú nehodu ako poistnú udalosť pod č. XXXXXXXXXXXX/X. Na základe predložených dokladov vyplatil žalobcovi 2/ poistné plnenie vo výške 446,31 Eur v zmysle oznámenia o plnení zo dňa 22.4.2020. Úmrtím A. D. ml. došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcov 1/ až 4/. Nebohá A. D. ml. bola najmladším a najobľúbenejším členom rodiny. Počas svojho krátkeho života bola veľmi aktívna a pravidelne sa zapájala do športových, ako aj do kultúrnych akcií organizovaných obcou, či školou, ktorú navštevovala. Žalobcovia spolu so zomrelou A. tvorili šťastnú rodinu, ktorá prežívala svoje každodenné radosti i strasti. Rodina často trávila spolu čas na rôznych výletoch, opekačkách či rodinných oslavách. Protiprávnym konaním poisteného pri dopravnej nehode dňa 25.8.2019 došlo značnou intenzitou k zásahu do súkromia žalobcov vzhľadom na existenciu väzieb medzi žalobcami a zomrelou A. D. ml.. Takéto protiprávne konanie predstavuje neoprávnený zásah do práva žalobcov na rodinný život a súkromie. Rodine sa zo dňa na deň úplne zmenil život. Žalobkyňa 1/ následkom prežitej traumy zo smrti vlastnej dcéry navštevuje psychiatrickú ambulanciu A.. A. D. s lekárskou diagnózou ťažkej depresívnej poruchy so známkami chronifikácie. Nedokáže spať, často sa budí. Stále myslí na zomrelú dcéru a nedokáže sa so smrťou dieťaťa vyrovnáť. Žalobca 2/ ako otec nebohej prežíva stratu z dcéry veľmi nepriaznivo, uzavrel sa do seba a prežíva prežitú traumu veľmi intenzívnym vnútorným spôsobom. Žalobcovia 3/ až 4/ stratou súrodenca značne utrpeli, čo poznačilo ich vnútorné prežívanie a ich každodenný život. Pasívna vecná legitímácia žalovaného vyplýva z právneho postavenia žalovaného ako poisťovateľa povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Osobitne žalobcovia odkazovali na ustálenú judikatúru či už NS SR (R 61/2018) alebo i Ústavného súdu SR (III.ÚS 666/2016 z 16.10.2016), v rámci ktorej súdy dospeli k výkladu ust. § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 381/2001 Z.z.“) v tom zmysle, že poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla kryje aj nároky pozostalých a náhradu nemajetkovej ujmy.

3. V časti žaloby o náhradu škody predstavujúcej náklady spojenej s pohrebom spôsobenej poistníkom žalovaného pri dopravnej nehode dňa 25.8.2019 žalobcovi 1/ a 2/ ako osoby uhrádzajúcej náklady spojené s pohrebom nebohej sú toho názoru, že žalovaný pri likvidácii poistnej udalosti nepostupoval zákonne, keď od vyplateného poistného plnenia odpočítal plnenie poskytnuté žalobcom 1/ a 2/ zo strany Úradu práce sociálnych vecí a rodiny. Príspevok na pohreb je štátna sociálna dávka, ktorou štát prispieva na úhradu výdavkov spojených so zabezpečením pohrebu zomretého. Strana žalobcov sa domnieva, že výška škody bola žalovaným neoprávnene znížená o štátnu sociálnu dávku poskytovanú žalobcom 1/ a 2/ na základe zákona č. 238/1998 Z. z. o príspevok na pohreb v znení neskorších predpisov. V časti žaloby o ochranu osobnosti s náhradou nemajetkovej ujmy majú žalobcovia 1/ až 4/ za preukázané, že právo na ochranu súkromia fyzickej osoby zahŕňa v sebe i právo fyzickej osoby vytvoriť si a udržiavať vzťahy s inými ľudskými bytosťami, predovšetkým v citovej oblasti, aby tak bolo umožnené rozvíjať a naplňovať vlastnú osobnosť a viesť rodinný život. Zásahom do práva na ochranu súkromia fyzickej osoby je i zásah spočívajúci v úplnej deštrukcii úzkej rodinnej väzby usmrtením iného člena rodiny. Právo na ochranu súkromia žalobcov bolo porušené protiprávnym zásahom značnej intenzity. Vzniknutá trauma je prakticky neodstrániteľná z ich citového života, ktorý nikdy nebude ako predtým a vždy bude ovplyvnený touto udalosťou. Domáhať sa upustenia od neoprávnených zásahov, či odstránenia následkov je vylúčené, nakoľko ide o zásah jednorazový, ktorý neumožňuje obnovenie pôvodného stavu. Žiadna forma ospravedlnenia alebo morálneho odškodnenia nepostačuje na to, aby bola vyvážená vzniknutá nemajetková ujma. Ospravedlnenie je v tomto prípade neadekvátna náhrada tejto značnej intenzívnej ujmy, nakoľko smrťou dcéry a sestry stratili žalobcovia možnosť udržiavať s nebohou akékoľvek ďalšie vzťahy a sú o túto sféru prirodzených rodinných vzťahov ochudobnení.

4. Žalobcovia sa domáhajú náhrady citovej ujmy spôsobenej im nezvratnou deštrukciou interpersonálnych väzieb tvoriacich základ a rámec súkromného života jednotlivca protiprávnym usmrtením blízkej osoby a to vo forme primeraného zadostučinenia v peniazoch podľa ustanovení o ochrane osobnosti, ktoré chránia i súkromie jednotlivca. Žalobcovia žiadajú náhradu nemajetkovej ujmy v sume 40 000 Eur pre matku a otca nebohej - žalobcov 1/ a 2/ a žalobcov 3/ a 4/ - súrodenca nebohej po 20 000 Eur. Vychádzajúc zo záverov vyšetrovania predmetnej dopravnej nehody je zrejmé, že poškodená A.

D. ml. nebola v čase vzniku dopravnej nehody pripútaná bezpečnostným pásom. Z uvedeného dôvodu s poukazom na ust. § 411 OZ žalobcovia akceptujú zníženie žiadanej náhrady nemajetkovej ujmy v rozsahu 10 %, nakoľko majú za to, že nepripútanie sa nebohrou bezpečnostným pásom sa podieľalo na vzniku dopravnej nehody v rozsahu 10%. Rozsah spoluviny poškodenej akceptoval aj žalovaný v rámci likvidácie poisťnej udalosti a v rozsahu 10% znížil vyplatenú náhradu škody. Po zohľadnení deklarovanej spoluviny je výška požadovanej nemajetkovej ujmy vo výške 36 000 eur pre matku a otca nebohej - žalobcov 1/ a 2/ a 18 000 Eur pre súrodencov nebohej žalobcov 3/ a 4/.

5. Žalovaný sa k žalobe vyjadril podaním doručeným súdu dňa 4.8.2021 neuznávajúc nárok žalobcov, namietajúc zároveň svoju pasívnu vecnú legitimitáciu. Žalovaný bol názoru, že zodpovedá len za nárok na náhradu škody a nie aj náhradu nemajetkovej ujmy. Tu poukázal na nepreukázanie citových väzieb vo vzťahu k uplatňovanej výške náhrady nemajetkovej ujmy a hoci súd jej výšku určuje s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, je potrebné skúmať kritéria, od ktorých sa následne samotná výška nemajetkovej ujmy má odvíjať. Súdna prax za rozhodujúce považuje kritéria na strane žalobcov (poškodených) - ide o intenzitu vzťahu s nebohým, kde je rozhodujúca individuálnosť uplatneného nároku, skutočnosť, ako často trávili spolu čas, či už si zomrelá žila vlastný život alebo sa snažila už osamostatniť od rodiny. Na strane vodiča - škodcu, kedy je potrebné zohľadniť najmä dopad udalosti do sféry pôvodcu zásahu, najmä, ak sám vodič zahynul. Rozhodujúce sú aj majetkové pomery vodiča a nie poisťovateľa, či prevádzkovateľa vozidla, pretože len on zasiahol do ich práv a len on je nositeľom povinnosti, ktorú v prípade jej priznania súdom, ju uhradí poisťovateľ ako škodu na účely zákona o PZP. Aj v prípade úmrtia vodiča je potrebné prihliadať na jeho sociálne prostredie a majetkové pomery. A ďalším kritériom sú samotné okolnosti nehody - je potrebné preukázať aký dopad malo nepripútanie sa bezpečnostným pásom na utrpenie smrteľných zranení a ako by pripútanie bezpečnostným pásom malo vplyv na záchranu života. V tejto súvislosti navrhol pripojiť spis - ČVS: ORP-396/1-VY-DK-2019. Nesúhlasil s paušalizovaním výšky náhrady a ani jej určenie podľa stupňa vzdialenosti príbuzenstva, pretože ide o zásah do osobnostných práv - o právo osobnostné, kedy každý prežíva zásah individuálne, odlišne. A priori je potrebné skúmať intenzitu vzájomného vzťahu a dopad zásahu do tohto vzťahu, pretože ide o satisfakciu, ktorá je doplnkovým spôsobom zadosťučinenia v prípade, ak nepostačuje morálne zadosťučinenie. Toto kritérium v danej veci absentuje. Žalovaný bol názoru, že doposiaľ - žalobou, nebola preukázaná dôvodnosť uplatňovanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch a tu poukázal na ust. § 13 OZ, kedy finančná náhrada je až posledná forma náhrady, ktorú prechádza morálne zadosťučinenie - ospravedlnenie sa pôvodcu zásahu. Uplatnenú výšku nemajetkovej ujmy považoval za neprimerane vysokú, pretože aj v prípadoch, kedy je preukázaná značná intenzita vzťahu medzi pozostalými a nebohým sa pohybuje rámcovo v nižších sumách ako tej, ktorú si uplatňujú žalobcovia. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch za zásah do osobnostných práv fyzickej osoby patrí stále iba tej - ktorej konkrétnej fyzickej osobe, ktorá je povinná tento zásah preukázať. Tu odkázal na nález Ústavného súdu SR III. ÚS 289/2017 z 21.11.2017, v zmysle záverov ktorého by súd mal poznať vlastnú judikatúru, komparovať jednotlivé rozsudky v obdobných veciach a dospieť k spravodlivému rozhodnutiu vo veci. Postoj všeobecných súdov vyznačujúci sa odlišnosťou prístupu k prejednávanej veci, ktoré sú v podstate identické, bez toho, aby svoj odklon odôvodnili, je prejavom svojvôle, ktorá odporuje základnému princípu materiálneho právneho štátu. Pri určovaní sumy nemajetkovej ujmy musia všeobecné súdy zároveň zohľadňovať svoju vlastnú rozhodovaciu činnosť a v súlade s princípom rovnosti rozhodovať v porovnateľných veciach rovnako a v ich judikatúre by mal tak existovať vzťah priamej úmernosti medzi závažnosťou ujmy a výškou priznanej náhrady. Vo vzťahu ku kráteniu poisťného plnenia o pohrebné bol žalovaný názoru, že postupoval správne, pretože poisťné plnenie by hradilo tieto náklady.

6. Žalobca v replike danej jeho podaním zo dňa 16.8.2021 v otázke pasívnej vecnej legitimitácie odkázal na ust. § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z., v zmysle ktorého je žalovaný ako povinný zmluvný poisťovateľ zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla škodcu zodpovedný, je vecne legitímovaný v spore o náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy. Intenzita zásahu škodcu - vodiča motorového vozidla J. XXXAY do osobnostných práv žalobcov je tak zásadná, že nie je ju možné nijakým spôsobom odstrániť, ba ani zmierniť. Minimálne na strane žalobkyne 1/ je daná existencia dlhodobých zdravotných následkov v psychickej rovine, ktoré zásadným spôsobom života ovplyvňujú kvalitu jej života. Poukázali na potrebu súdu porovnať kvalitu života žalobcov pred a po vzniku škodovej udalosti zo dňa 25.8.2019, pri ktorej došlo k úmrtiu dcéry, resp. sestry žalobcov a následne priznanou finančnou kompenzáciou zmierniť ujmu, ktorú žalobcovia utrpeli stratou blízkej osoby v osobnostných právach, najmä v práve na súkromie a rodinný život. Následok citovej ujmy spôsobenej žalobcom pretrhnutím

vzájomných rodinných väzieb medzi zomrelou A. D. ml. a jej rodičmi, resp. súrodencami je nezvratný, nenapraviteľný a vzniknutá trauma je neodstrániteľná z citového života žalobcov. V otázke spoluviny poškodenej spočívajúcej v nepripútaní sa bezpečnostným pásom poukázal na to, že táto skutočnosť nemá žiadny vplyv na následok spočívajúci v úmrtí poškodenej, pretože pri dopravnej nehode zo dňa 25.8.2019 došlo k úmrtiu všetkých pasažierov nachádzajúcich sa v motorovom vozidle J.-XXX W., pretože došlo k úmrtiu i P. D., nar. XX.X.XXXX, ktorá sedela vo vozidle na zadnom sedadle vedľa zomrelej A. D., pričom v čase dopravnej nehody bola zomrelá P. D. riadne pripútaná bezpečnostným pásom.

7. Žalovaný v duplike danej jeho listom zo dňa 9.9.2021 pridriavajúc sa svojho vyjadrenia k žalobe, ktoré zopakoval svoje tvrdenia, t.j. že je potrebné vychádzať z kritérií, ktoré prijala súdna prax ako určujúce pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy a to tak na strane žalobcov ako tých, do ktorých práva sa zasiahlo a na strane vodiča, kedy je potrebné zohľadniť najmä dopad udalosti do sféry pôvodcu zásahu, rozhodujúce sú majetkové pomery vodiča a nie poisťovateľa, či prevádzkovateľa vozidla, pretože len on zasiahol do práv žalobcov a len on je nositeľom povinnosti, kedy v prípade jej priznania, tú uhradí poisťovateľ ako škodu na účely zákona o PZP. Poukázal na to, že je potrebné skúmať, aký dopad malo nepripútanie sa bezpečnostným pásom na utrpenie smrteľných zranení a ako by jej pripútanie mohlo pomôcť k záchrane života. Zotrval na potrebe skúmania individualizácie vzťahu k zosnulej a dopad pretrhnutia vzťahov do osobnostných práv žalobcov. A potrebu skúmania škodovej udalosti do sféry pôvodcu zásahu, ktorý pri dopravnej nehode zahynul. Poukazoval na neprimeranosť výšky uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy, vymykajúcej sa bežnej sudcovskej praxi. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch za zásah do osobnostných práv fyzickej osoby patrí stále iba tej - ktorej konkrétnej fyzickej osobe, ktorá je povinná tento zásah preukázať. Opäť poukázal na nálezy ústavného súdu a dôvod, že plnenie odmietol pre nedostatok jeho pasívnej vecnej legitímácie.

8. Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobcov 1/ až 4/, oboznámil sa s obsahom listín tvoriacich súčasť spisu, s pripojeným spisom OR PZ, OO PZ Dolný Kubín sp. zn. ČVS: ORP-396/1-VYS-DK-2019 a zistil, že žaloba je v prevažnej časti dôvodná.

9. V súdnej veci sa žalobcovia domáhajú nároku na náhradu škody jednak formou kráteného pohrebného vo výške 79,67 Eur s príslušenstvom a náhrady nemajetkovej ujmy.

10. Za nesporné považovali obe strany to, že dňa 25.08.2019 v katastri obce Y. došlo k dopravnej nehode, ktorú spôsobil vodič motorového vozidla C.: J.. XXXAY, pri ktorej došlo k poškodeniu zdravia dcéry žalobcov 1/ a 2/ a sestry žalobcov 3/ a 4/ A. D., nar. X.X.XXXX, trvale bytom Y., G. XXX/XX. Tá zraneniam podľahla a došlo k jej úmrtiu (a aj úmrtiu vodiča motorového vozidla). Motorové vozidlo, ktorým bola spôsobená škoda bolo povinne zmluvne poistené u žalovaného, ktorý predmetnú škodovú udalosť, majúcu charakter poistnej udalosti, eviduje pod č. XXXXXXXXXXXX/X. Žalovaný dňa 21.4.2020 ukončil šetrenie poistnej udalosti a titulom náhrady škody vyplatil na účet žalobcu 2/ sumu 446,31 Eur, poistné plnenie krátil o 15 % z dôvodu, že poškodená v čase vzniku dopravnej nehody nebola pripútaná bezpečnostným pásom, pričom ani nesplnenie tejto povinnosti zo strany poškodenej nebolo spochybnené. Konkrétne, žalovaný na náklady spojené s pohrebom vyčíslené podľa dodacieho listu č. 70/2019 vo výške 618,80 Eur, poistné plnenie znížil jednak o 15% (z dôvodu spoluviny poškodenej) o sumu 92,82 Eur a ďalej toto poistné plnenie krátil o poskytnutú dávku štátnej pomoci z ÚPSVaR o sumu 79,67 Eur. A práve krátenie poistného plnenia o štátnu sociálnu dávku (príspevok na pohreb) si žalobcovia 1/ až 4/ uplatňovali titulom náhrady škody. Jej výška sporná nebola, zostalo len posúdiť (ne) dôvodnosť krátenia štátnej sociálnej dávky, tzv. pohrebného žalovaným.

11. Vo vzťahu k nároku na náhradu nemajetkovej ujmy súd z uznesenia OR PZ v Dolnom Kubíne, odbor kriminálnej polície, Dolný Kubín zo dňa 28.2.2020 č. ČVS: ORP-396/1-VYS-DK-2019 (odvolávajúceho sa na závery znaleckého posudku č. 7/2020 o konštatovaní bezprostrednej príčiny smrti A. D. - traumaticko-hemoragický šok pri polytraume) mal preukázané, že trestné stíhanie vedené proti vodičovi A. D. ml., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Y., Z. A. XXX/X, ako páchatelovi trestného činu bolo zastavené podľa § 9 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku, pretože trestné stíhanie nemožno začať, a ak už bolo začaté, nemožno v ňom pokračovať a musí byť zastavené, proti tomu kto zomrel, alebo bol vyhlásený za mŕtveho. Bola daná zodpovednosť žalovaného za neoprávnený zásah do práv na ochranu osobnosti žalobcov - práva na ich súkromný a rodinný život, ktorý bol smrťou blízkej osoby natrvalo narušený,

keďže nebolo sporu o tom, že motorové vozidlo bolo povinne zmluvne poistené u žalovaného a že tento túto poistnú udalosť evidoval pod č. XXXXXXXXXXXX/X.

12. Vo vzťahu k priebehu nehodového deja nebola sporná ani okolnosť o tom, že poškodená v čase dopravnej nehody nebola pripútaná bezpečnostným pásom, na ktorú skutočnosť poukazoval žalovaný, pretože žalobcovia už z tohto dôvodu krátili žalobou uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Vo vzťahu k (technickej) príčine dopravnej nehody bola konštatovaná nesprávna technika jazdy a to rýchlosť vodiča vozidla Z. po ceste III/2305 v smere od obce Trstená smerom na obec Zábiedovo, pravotočivou zákrutou rýchlosťou 106 až 111 km/h, teda rýchlosťou o 31 až 33 km/h vyššou ako bola rýchlosť primeraná prejazdu zákrutou v podmienkach dopravnej nehody. V dôsledku toho sa vodič v zákrute dostal do bočného šmyku a s vozidlom prešiel do ľavej časti vozovky tak, že vodička vozidla Renault nemala možnosť dopravnej nehoda zabrániť. Všetci členovia posádky pri tejto dopravnej nehode tragicky zahynuli, z ktorého dôvodu súd nemal dôvod preukazovať aký dopad by malo nepripútanie sa bezpečnostným pásom na utrpenie smrteľných zranení a ako by pripútanie prispelo k záchrane života poškodenej, keď napokon žalovaný v závere konania dôkaz znaleckým skúmaním ani nenavrhol. Nebolo sporu ani o tom, že konaním vodiča vozidla, ktoré bolo poistené u žalovaného - VW Z. C.: J. XXXAY bola spôsobená škoda na zdraví poškodenej, následkom ktorým podľahla a svedčí o tom aj Oznámenie o poistnom plnení zo dňa 22.4.2020, kde je konštatovaný odkaz na poistnú udalosť zo dňa 25.8.2019, ktorá bola spôsobená poisteným motorovým vozidlom J. XXXAY, ktorého vlastníkom a držiteľom A. D. st..

13. Pokiaľ ide o blízke citové väzby a zásah do práv žalobcov, najmä práva na súkromie a rodinný život bolo preukázané, že poškodená bola najmladším a vytúženým dieťaťom v rodine, bola aktívna a živá, s dobrou náladou a pozitívnym náhľadom k životu, s dobrými školskými výsledkami, či umiestneniami v súťažiach alebo reprezentovaní školy, osobou, ktorá sa aktívne zapájala do aktivít obce a farnosti, v ktorých vynikala. Bola osobou, ktorá obohatila citový život žalobcov 1/ a 2/ ako rodičov, keďže sa narodila po tom, čo žalobca 3/ a 4/ už neboli malými deťmi a začali sa vytvárať vlastné predstavy o živote. Bola osobou fyzicky a telesne zdatnou venujúcou sa športu, o čom nepochybne svedčia rôzne čestné uznania, vyznamenania a účasť v súťažiach. Poškodená napokon vynikala aj v súťažiach jazyka, vnášala radosť do života rodiny a samozrejme v čase, keď bola žalobkyňa 1/ po operácii chrbtice, bola jej oporou.

14. Žalobkyňa 1/ potvrdila, že dcéra mala 15 rokov, bola vytúženým dieťaťom, ktorá sa narodila po dvoch rokoch po tom, čo sa rozhodli mať tretie dieťa. V roku 2016 bola po operácii chrbtice, bola jej oporou, pomáhala jej takmer vo všetkom a aj v ošetrovaní rán, pretože manžel v tom období bol na týždňovom pracovnom turnuse. Bola jej slnko, anjel, užívali si ju celá rodina. Tancovala a spievala a bola aktívna v dobrovoľnom hasičskom zbore, zdobila obecné sály pri príležitosti svadby, bola dominantná a v kolektíve obľúbená, mala rešpekt, ktorú vedomosť má od jej učiteľky, dosahovala výborné výsledky v škole, zúčastňovala sa súťaží, či prezentácií organizovaných obcou, dobrovoľným hasičským zborom. Dobré výsledky dosahovala v športových súťažiach a aj súťažiach súvisiacich s jazykom. Podieľala sa aktívne na organizovaní aktivít organizovaných obcou, bola zdravá, neužívala žiadne lieky. Trávila s nimi dovolenky. Potvrdila, že smrťou dcéry sa im úplne zmenil život, izba sa nezmenila, nedokáže tam vstúpiť, stolička je prázdna, denne chodí na cintorín, netrávia dovolenky, prestali si spievať pesničky, ktoré spievali cestou na dovolenku. Po nehode musela vyhľadať odbornú psychiatrickú lekársku pomoc 01/2020 po dohode s manželom, najskôr si myslela, že to zvládne, no nezvládla, prestala sa zaujímať o okolitý život, stratila chuť úplne na všetko, nevie v noci spať bez liekov. Zhodne ako žalobca 2/ potvrdila, že dve staršie deti, t.j. žalobkyňa 3/ a žalobca 4/ nebývali s nimi, mali svojich partnerov. Lekárskymi správami bolo preukázané, že v dôsledku smrti poškodenej sa žalobkyňa 1/ lieči na depresiu ťažkého stupňa - endorektívna (po ťažkej psychotraume) s protraňovaným priebehom s tendenciou ku chronifikácii.

15. Žalobca 2/ potvrdil, že dcéra mala 15 rokov, bol medzi nimi dobrý rodičovský vzťah, nebol poznačený hádkami, nezhodami plynúcimi z jej veku. Chodievala s ním do lesa - na lesné plody, len aby mohla byť s ním, hoci nie vždy sa jej chcelo. Trávili spolu dovolenky v Chorvátsku, v Štúrove, učil ju plávať, potápať. Odišľovala sa už len tým, že v súťažiach bola lepšia ako niektorí chlapci (DHZ), bola aktívna a naučila ho korčuľovať a aj na jej popud si kúpili korčule, hrala futbal, bola viac chlapec ako dievča. Bola dobrá kuchárka, naučil ju variť kotlíkový guláš, ten od jej smrti nevarili, v škole mala výborné výsledky, bola nadaná po umeleckej stránke. V čase nehody už pracoval na území SR, domov dochádzal denne,

do izby dcéry nechodí, všetko ostalo nezmenené, je to ťažké, náročné, je otupno. Zhodne, ako jeho manželka - žalobkyňa 1/, potvrdil, že ostatné dve deti už mali svojich priateľov (priateľku) a to, že žalobkyňa 3/ chodievala domov jedenkrát za tri mesiace.

16. Bolo tiež preukázané, že žalobcovia 3/ a 4/ v čase nehody nebývali s rodičmi. Žalovaná 3/ mala 22 rokov (s priateľom) pracovala v zahraničí - vo Švajčiarsku, pracovať do zahraničia odišla ako 19 ročná, v tom čase poškodená navštevovala základnú školu a bola vo veku 10 rokov (poškodená v čase dopravnej nehody mala 15 rokov). So sestrou komunikovala denne prostredníctvom sociálnych sietí, domov chodievala 3 až 4 krát do roka (v čase pandémie Covid-19). Pred odchodom do zahraničia s rodinou absolvovala dovolenky, navštevovali kúpaliska (aj so sestrou), vedeli sa spoločne rozprávať, zasmiať sa, spolu trávili čas. Žalobkyňa 3/ zhodne ako žalobcovia 1/ a 2/ potvrdila, že poškodená bola aktívna, dosahovala výborné výsledky v škole, v športe, naučila ju lyžovať, tancovala v obecnom tanečnom zbere, mala vedomosť o tom, že sa zúčastňovala obecných akcií, bola zrelšia ako zodpovedal jej vek. Po smrti poškodenej zostali všetci smutní, stratili elán a entuziazmus, schopnosť zasmiať sa a hlavne spoločne sa porozprávať.

17. Žalobca 4/ potvrdil, že s poškodenou mali pekný súrodenecký vzťah, hádky medzi nimi neboli, bol o 10 rokov starší, skôr bol jej pomocník a dozor. Chýba mu pozitívna nálada sestry, vo všetkom videla dobro, dokázala zlé otočiť na dobré, bola živá, zapájala sa do obecných aktivít (dobrovoľný hasičský zbor, ktorého bol aj on členom) a aktivít farnosti. Bola šikovná, vynikala v jazykových predmetoch. V čase nehody mal 25 rokov a končil štúdium na vysokej škole v Žiline, domov prichádzal týždenne. Po smrti sestry sa viac uzavrel do seba, menej komunikoval s rodičmi a s priateľkou, čo určite nepridávalo situácii, ktorá nastala po jej smrti. Prelom nastal až po narodení jeho syna, viac ich to spojilo, začínajú viac komunikovať a rodičia sa tešia z vnúčaťa.

18. Vo vzťahu k maloletej poškodenej obsahom listín bolo preukázané, že bola členkou dobrovoľného hasičského zboru Zábiedovo a zhodne ako potvrdili žalobcovia, aktívne sa zapájala do činnosti zboru, pravidelne sa zúčastňovala miestnych a regionálnych súťaží mladých hasičov. Obdobne z potvrdenia Obce Zábiedovo zo dňa 14.4.2020 mal súd deklarované, že menovaná sa dlhodobo a aktívne zapájala do kultúrno-spoločenských podujatí organizovaných obcou ako účinkujúca v tanečnej skupine. Deklarované bolo aj to, že bola aktívna v súťažiach, projektoch organizovaných školou ako Červená čiapočka - útočí proti kyberšikane, aktívna v športových súťažiach - atletický štvorboj, športovec školy roku 2015/2016, vynikala v súťažiach jazyka ako „rok čitateľskej gramotnosti - čitateľský maratón 2017, v súťaži - rýchlosť čítania, či „Týždeň hlasného čítania“. Bola aktívna pri súťažiach pod názvom „odvaha a šikovnosť“, noc v škole a napokon bola činná aj v iných záujmových organizáciách - Stredisku záujmovej činnosti Nižná, ktorou jej bolo udelený diplom za vytvorenie zaujímavej pohľadnice, bola činná v škole v prírode, či v rámci ekologickej olympiády a pôsobila aj v Centre voľného času.

19. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

20. Podľa § 13 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie. (2) Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. (3) Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

21. Podľa § 15 Občianskeho zákonníka po smrti fyzickej osoby patrí uplatňovať právo na ochranu jeho osobnosti manželovi a deťom, a ak ich niet, jeho rodičom.

22. Podľa § 427 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky.

23. Podľa § 441 Občianskeho zákonníka ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša škodu pomerne; ak bola škoda spôsobená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám.

24. Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 381/2001 Z.z.“) náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

25. Ako prvým sa súd zaoberal námietkou žalovaného o nedostatku jeho pasívnej vecnej legitímácie a zistil, že táto nie je dôvodná. Judikatúrou už bolo ustálené, že v prípade uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy z titulu zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou vozidla túto právnu otázku riešil (a tiež vyriešil) Ústavný súd SR, ktorý vo viacerých posudzovaných veciach odmietol sťažnosti poisťovní, namietajúcich porušenie svojich základných práv rozhodnutiami všeobecných súdov ustálujúcimi krytie nemajetkovej ujmy pozostalých poistením podľa zákona o povinnom zmluvnom poistení. V rámci odôvodnenia uznesenia z 11.10.2016, sp. zn. III.ÚS/666/2016 Ústavný súd SR uzavrel, že pojem „škoda“ použitý v zákone č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je ústavné konformným spôsobom interpretovateľný extenzívne tak, že zahŕňa aj nemajetkovú (imateriálnu) ujmu podľa ustanovení občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti, s cieľom maximálnej možnej miery rešpektovania cieľov relevantnej únijnej regulácie. Uvedené rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky, najvyšší súd vo svojom rozsudku zo dňa 31.7.2017 sp. zn. 6 MCdo/1/2016 označil za „obraznú vnútroštátnu bodku v diskusii na témy 1/ krytia nárokov pozostalých po obetiach dopravných nehôd na náhradu nemajetkovej ujmy povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu, 2/ tzv. pasívnej legitímácie povinných zmluvných poisťovní v konaniach o náhradu nemajetkovej ujmy pred všeobecnými súdnymi (po vydaní tohto rozhodnutia zo dňa 31.7.2017 najvyšší súd nevydal rozhodnutie, ktoré by v porovnaní s týmto rozhodnutím bolo založené na odlišných právnych záveroch - tu súd odkazuje na 5Cdo/120/2019). Vychádzajúc z prezentovaného názoru vyšších súdnych autorít, ktoré je povinný okresný súd rešpektovať - čl. 2 ods. 2 CSP, je potom zrejmé, že námietka pasívnej vecnej legitímácie žalovaného nie je dôvodná, žalovaný je pasívne vecne legitímovaný v konaniach o náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých podľa zákona o povinnom zmluvnom poistení, jeho zodpovednosť je daná podľa § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z., nakoľko motorové vozidlo K. Z.S XXXAY, ktorým bola spôsobená dopravná nehoda, bolo poistené u žalovaného.

26. Náhrada nemajetkovej ujmy má tvoriť satisfakciu za nenapraviteľný zásah do práva žalobcov na súkromie a rodinný život. Do rámca vymedzeného ust. § 11-13 Občianskeho zákonníka patrí právo na súkromie, zahrňujúce širokú oblasť súkromia fyzickej osoby (najmä jej súkromného života, intímnej a rodinnej sféry, vnútorného myšlienkového a citového života). V najširšom zmysle slova sa toto právo týka aj života v rodine, súrodeneckých a v manželských a partnerských vzťahoch, alebo priateľských či obchodných vzťahov. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (t.j. materiálnej satisfakcie) je vždy - v závislosti na individuálnych okolnostiach daného prípadu, existencia závažnej ujmy. Za závažnú ujmu je treba považovať ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky, považuje za ujmu značnú. Pritom však nie sú rozhodujúce jej subjektívne pocity, ale objektívne hľadisko, teda to, či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase (v tej situácii, prípadne spoločenského postavenia a podobne), vnímala aj každá iná fyzická osoba.

27. Z objektívneho hľadiska možno konštatovať, že v prípade usmrtenia blízkej osoby dochádza k zásahu do práva na súkromie. Súd je názoru, že žalobcovia 1/ až 4/ dostatočne preukázali existenciu dobrých rodinných a súrodeneckých vzťahov a z toho plynúcich blízkyh citových väzieb medzi žalobcami a poškodenou. Bolo preukázané, že poškodená bola najmladším a vytúženým dieťaťom v rodine, bola aktívna a živá s dobrou náladou a pozitívnym náhľadom k životu, s dobrými školskými výsledkami, či umiestneniami v súťažiach alebo reprezentovaní školy, osobou, ktorá sa aktívne zapájala do aktivít obce a farnosti, v ktorých vynikala. Bola osobou, ktorá obohatila citový život žalobcov 1/ a 2/ ako rodičov, keďže sa narodila po tom, čo žalobca 3/ a 4/ si začali vytvárať vlastné predstavy o živote. Bola osobou fyzicky a telesne zdatnou, venujúcou sa športu, ekologickým a kreatívnym aktivitám, o čom nepochybne svedčia rôzne čestné uznania, vyznamenania, diplomy a hlavne umiestnenia (a aj účasť) v súťažiach, obzvlášť vynikala v súťažiach slovenského jazyka. Vnášala do života rodiny radosť, nadšenie a zmysel nadchnúť ľudí pre dobrú vec. Žalobkyni 1/ bola oporou v čase choroby, v dôsledku ktorej podstúpila operáciu chrbtice, kedy žalobca 2/ ako jej manžel pracoval na týždenné turnusy, žalobca 3/ študoval na vysokej škole a žalobkyňa 4/ bola pracovne činná v zahraničí. Smrťou dcéry a sestry, čo

je strata nenahraditeľná, došlo k obratu, ba priam prelomu v ich životoch. Žalobkyňa 1/ trpí psychickou chorobou, na ktorú sa doposiaľ lieči, žalobca 3/ sa po smrti viac uzavrel do seba, menej komunikoval, rodina menej trávila spoločný čas, nastalo ticho, otupno a ťaživá atmosféra. Z uvedeného je zrejmé, že žalobcovia 1/ až 4/ preukázali existenciu intenzívnych citových väzieb a blízkeho vzťahu s poškodenou. Preto, ak žalovaný tvrdil, že citové väzby medzi žalobcami a poškodenou neexistovali, mal povinnosť uviesť skutkové tvrdenia, označiť a predložiť dôkazy na ich preukázanie, čo však neurobil.

28. Pokiaľ ide o výšku náhrady nemajetkovej ujmy súd vychádzal z aktuálnej súdnej praxe i právnej teórie, považujúce za náležité občiansko-právne sankcie za zásah do osobnosti fyzickej osoby, spočívajúci napríklad aj v usmrtení blízkej osoby pri dopravnej nehode. Priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch zatiaľ nebolo dostatočne jasne ustálené a neboli dané ani základné medze, v rámci ktorých by sa mala pohybovať výška tejto peňažnej náhrady. Súd za základ svojich úvah vzal verdikt Európskeho súdu pre ľudské práva v prípade Kontrovej proti Slovenskej republike (ďalej len „ESLP“). V predmetnom rozhodnutí ESLP priznal sťažovateľke nemajetkovú ujmu v sume 25 000 Eur, pričom neoprávneným zásahom do osobnostných práv sťažovateľky bolo usmrtenie dvoch maloletých detí (vo veku 5 a 1 rok).

29. Na záveroch tohto rozhodnutia ESLP postavil svoje rozhodnutie aj Krajský súd v Žiline sp. zn. 7Co/61/2018, ktorého úvahy si osvojil prvostupňový súd, a ktorý konštatoval, že v kategóriách nemajetkovej ujmy v rodinných, emociálnych vzťahoch je prakticky nedosiahnuteľné bližšie vymedzenie všeobecnejších kritérií. Takmer každá racionálna a logická úvaha totiž môže byť interpretovaná rozlične, možno až protichodne. Napríklad, nedá sa nič namietat proti konštatovaniu, že hodnota usporiadaného rodinného života, hodnota žiaľu, smútku a bolesti pri narušení rodinných vzťahov úmrtím blízkej osoby je nevyčísliteľná v peniazoch. Uvedené konštatovanie však automaticky neznamená, že súvisiaca výška náhrady za nemajetkovú ujmu je prakticky z hľadiska hornej hranice neobmedzená. Rovnako možno z daného konštatovania dedukovať, že nevyčísliteľnosť vedie k záveru o „nulovom“ základnom východisku. Pri dospeléj osobe sa dá argumentovať tým, že plynutím času sa vzájomný vzťah s ňou rozvinul v celej šírke vzájomných väzieb, a teda strata takéhoto blízkeho človeka a s tým súvisiace utrpenie a bolesť sú veľmi výrazné. Na druhej strane je možné uviesť, že vzhľadom na dlhšie trvanie vzťahu sa tento „mal možnosť“ naplniť v prevažnej miere štandardných interakcií rodiča a dieťaťa, prípadne manželského spolužitia, v rámci postupného vývoja.

30. Ako už bolo uvedené náhrada nemajetkovej ujmy priznaná ESLP v prípade sťažovateľky za zásah do práva na súkromie, zahŕňajúce právo na rodinný život činila 25 000 Eur. Išlo pritom o zásah spočívajúci v absolútnom rozvrátení a deštrukcie rodinného života menovanej, nakoľko došlo k súčasnému usmrteniu oboch (jediných) detí; deti boli zastrelené ich otcom, manželom sťažovateľky, ktorý následne spáchal samovraždu. Použitím hraničného zjednodušenia krajský súd konštatoval, že vo vzťahu k jednému dieťaťu by sa jednalo o čiastku 12 500 eur.

31. V danej veci súd zohľadnil, že maloletá poškodená mala len 15 rokov, bola živá, vnášala radosť do života rodiny už len tým, že bola na svoj vek veľmi zrelá a aktívna, strata, ktorú žalobcovia 1/ a 2/ utrpeli zanechala výrazné stopy na ich živote, pretože zmizla dobrá nálada a nadšenie pre život, nastalo otupno. Žalobkyňa 1/ následkom prežitej traumy zo smrti dcéry navštevuje psychiatrickú ambulanciu A.. Márie Kianičkovej s lekárskou diagnózou ťažkej depresívnej poruchy so známkami chronifikácie, žalobca 2/ sa snaží spôsobom jemu vlastným so smrťou dcéry vyrovnat'. Ich rodičovský život vo vzťahu k poškodenej sa naplnil len do fázy dospievania, nerozvinul sa do štádia psychického zrenia osoby maloletej, sprevádzaného radosťou zo štúdia, z nájdenia partnera a budovania vzťahu, či zakladania jej rodiny a narodenia dieťaťa. Na druhej strane súd vzal v úvahu, že žalobcovia 1/ a 2/ majú ďalšie dve deti, žalobca 4/ - ich syn si založil vlastnú rodinu, má syna, teda žalobcovia 1/ a 2/ môžu naplňovať citový život starého rodiča a vnúčaťa, o tento vzťah nebudú ochudobnení, keďže ako bolo preukázané, toto dieťa (vnúča) urobilo prelom vo vzťahoch, ktorý nastal po smrti poškodenej, dieťa rodinu viac spojilo, začínajú medzi oveľa viac komunikovať a žalobcovia 1/ a 2/ ako starí rodičia sa tešia z vnúčaťa. U žalobcov 1/ a 2/ nedošlo k úplnému znemožneniu naďalej naplňovať rodinný vzťah. Z toho dôvodu súd žalobcom 1/ a 2/ stanovil náhradu nemajetkovej ujmy v sume 12 500 Eur pre každého, ktorá zohľadňuje 10 % krátenie titulom spoluviny poškodenej, jej výšku považuje za primeranú okolnostiam danej veci a zásahu, dopadu a dôsledkom, ktorý žalobcovia 1/ a 2/ smrťou ich dcéry utrpeli v ich práve na súkromie a rodinný život.

32. Pokiaľ ide o súrodencov poškodenej - žalobcov 3/ a 4/ možno konštatovať, že u nich sa súrodenecký vzťah prakticky rozvinul v plnej miere. Žalobkyňa 3/ sa osamostatnila, v čase smrti nežila s poškodenou, mala svoj priateľky vzťah a bola pracovne činná v zahraničí. S poškodenou bola v osobnom kontakte niekoľkokrát do roka, resp. denne prostredníctvom komunikačných a sociálnych sietí. Žalobkyňa 3/ sa vytvárala vlastný život, jej intenzívny súrodenecký vzťah bol naplnený. Strata, ktorú smrťou poškodenej utrpela, má svoj výraz skôr v absencii tej úrovne vzťahu, ktorá sa týka sesterskej súnalezitosti, pocitu, že okrem matky (ne) existuje sestra, ktorej sa môže plne zdôveriť s možnými partnerskými, pracovnými, či inými životnými problémami. Len o túto úroveň vzťahu žalobkyňa 3/ bude ochudobnená, v ostatnom sa jej súrodenecký vzťah naplnil. Vzhľadom na tieto okolnosti, súd u žalobkyne 3/ ustálil výšku náhrady nemajetkovej ujmy sumou 4 000 Eur, zhodne zohľadňujúc 10 % zníženie titulom spoluviny poškodenej.

33. Obdobne súd vyhodnotil zásah do osobnosti fyzickej osoby smrťou blízkej osoby -u žalobcu 4/. V čase smrti bol študentom vysokej školy, na rozdiel od žalobkyne 3/, prichádzal domov každý týždeň, mal svoju partnerku, tá je jeho terajšou manželkou, narodilo sa im spoločné dieťa. Žalobca 4/ vzťah partnera, rodiča, syna a z tohto vzťahu plynúce citové väzby nestratil. V tomto smere je tento vzťahový súhrn v začiatočnom štádiu vývoja s predpokladom jeho intenzívnejšieho rozvíjania. Pokiaľ ide o jeho súrodenecký vzťah s poškodenou, zhodne ako u žalobkyne 3/, možno konštatovať, že tento sa rozvinul takmer v plnej miere, hoci tento nesie ťažšie stratu - smrť sestry už len z toho dôvodu, že častejšie a teda aj intenzívnejšie s ňou prežíval klasický súrodenecký vzťah a ten plynul aj z toho, že domov prichádzal oveľa častejšie (týždenne), oveľa viac prežíval jej entuziazmus, nadšenie pre život a fyzickú aktivitu a aj z toho, že ich spájali rovnaké záľuby a to pôsobenie v dobrovoľnom hasičskom zbore. Preto súd ustálil u neho výšku náhrady nemajetkovej ujmy sumou 5 000 Eur, zhodne po zohľadnení 10 % spoluviny poškodenej. Vo zvyšnej časti súd nárok žalobcov 1/ až 4/ ako nedôvodný zamietol.

34. Súd žalobcovi priznal aj nárok na náhradu škody pozostávajúci zo sumy 79,67 Eur, ide o krátenie o poskytnutý príspevok na pohreb. Stotožnil sa s argumentáciou žalobcov, že príspevok na pohreb je štátna sociálna dávka, ktorou štát prispieva na úhradu výdavkov spojených so zabezpečením pohrebu zomretého a jeho poskytovanie je upravené zákonom č. 238/1998 Z.z. o príspevku na pohreb. Ide jednorazový príspevok systému štátnej sociálnej podpory, ktorý patrí iba raz a jeho úlohou je zabezpečenie pohrebu oprávnenou osobou, t.j. prispieť rodine alebo pozostalým na krytie nákladov spojených so zabezpečením pohrebu. Už zo samotného pojmu „príspevok“ a systému jeho zaradenia do štátnych sociálnych dávok je zrejmé, že má prispieť na pomernú časť nákladov, ktoré vzniknú s pohrebom zomretého. Je vyplácaný zo systému štátnej sociálnej podpory určeným orgánom - Úradom práce sociálnych vecí a rodiny. Niet teda žiadneho právneho dôvodu na to, aby žalovaný ako poisťovňa náklady podľa dodacieho listu krátil o tento príspevok, ktorý je od deklarovaných nákladov nezávislý. Judikatúrou už bolo ustálené, že medzi náhradu škody patria aj náklady na zriadenie pomníka zomretého, výška týchto nákladov nebola zrejmá v čase, keď došlo k vynaloženiu nákladov spojených s pohrebom. Pritom len náklady spojené s pohrebom poškodenej predstavovali sumu 2 473,50 Eur. Nie je možné sa preto na úkor žalovaného obohatiť. Príspevok nepatrí poisťovni, ale pozostalým. Súd preto nezistil dôvod na to, aby poisťovňa krátila poistné plnenie o tzv. príspevok na pohreb vo výške 79,67 Eur a túto sumu žalobcom 1/ až 4/ priznal spolu s úrokom z omeškania, ktorý bol určený podľa § 517 ods. 2 OZ a to od 30.06.2021, keďže v tomto období bol žalovaný v omeškani. K ukončeniu šetrenia poistnej udalosti došlo 22.4.2020 a uplynutím 15 dní, t.j. dňom 30.04.2020 sa žalovaný dostal do omeškania - § 797 ods. 3 OZ.

35. Vo vzťahu k námietke žalovaného o tom, aký dopad malo nepripútanie sa bezpečnostným pásom poškodenej na utrpenie smrteľných zranení a aký vplyv by malo pripútanie na záchranu života súd odkazuje na znalecký posudok č. XX/XXXX znalca U.. O. X., z ktorého záverov vyplýva, že bezprostrednou príčinou vzniku dopravnej nehody bola nesprávna technika jazdy vodiča motorového vozidla K. Z. TS V., ktoré bolo povinne zmluvne poistené u žalovaného, pretože vodič išiel rýchlosťou o 31 až 33 km/hod rýchlejšou než ako bolo možné bezpečne zvládnuť prejazd pravotočivou zákrutou a toho, aby sa vozidlo nedostalo do šmyku a nebolo nutné zmeniť smer jazdy. Z lekárskeho posudku č.7/2020 vyplýva, že v dôsledku prudkého nárazu trupom do ľavostranných častí vozidla vznikli závažné vnútorné zranenia - pomliaždenie oboch pľúc, tzv. hydrodynamickým efektom v dôsledku prudkého zvýšenia hydrodynamického tlaku krvného stĺpca pri prudkom stlačení srdcovnice, kompletne roztrhnutie jej vzostupnej časti - hrudného koša, došlo ku trhline na bránici s vtlačení časti žalúdka do dutiny hrudnej a účinkom násilia, ktorý vznikol v priebehu nehodového deja, došlo aj ku krvácaniu pod mäkkú blanu mozgu, do krvného systému mozgu, zlomeninám rebier a panvy a kompresívnemu poraneniu

vnútrohrudných orgánov, čo malo za následok únik krvi z cievneho riečišťa do dutiny hrudnej a mäkkých tkanív, to spôsobilo znižovanie objemu cirkulujúcej krvi, pokles tlaku krvi, to viedlo k znižovaniu minútového objemu krvi cirkulujúcej srdcom a príčine úmrtia traumaticko-hemoragickému šoku, t.j. šoku z poranenia a následného krvácania. Z posudkov vyplýva, že ani pripútanie poškodenej by nezabránilo vzniku dopravnej nehody, pretože už v druhej fáze nehodového deja došlo k odmršteniu tela do deformujúcich sa ľavostranných častí vozidla a vzniku zranení, následkom ktorých poškodená podľahla. Na poškodení svojho zdravia - nepripútaním sa bezpečnostným pásom sa preto poškodená mohla podieľať maximálne v rozsahu 10 %, (nie 15 %), a túto spoluvinu zohľadnil pri rozsahu náhrady nemajetkovej ujmy § 441 OZ. Iný dôkaz (znaleckým posudkom) žalovaným navrhovaný nebol. Súd preto vychádzal z nesporných skutkových tvrdení a obsahu listín.

36. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP a z dôvodov podľa § 255 ods. 1 CSP a žalobcom 1/ až 4/ priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 37 %, t.j. v rozsahu ich úspechu vo veci.

37. O výške náhrady trov konania súd rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník - § 262 ods. 2 CSP.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 362 ods. 1,2 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh)(§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
 - b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
 - c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
 - d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
 - e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
 - f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
 - g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
 - h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
- (§ 365 ods. 1 C.s.p.).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 C.s.p.).

Na návrh toho, kto je oprávnený požadovať splnenie nároku z exekučného titulu preto, že povinný dobrovoľne nespĺnil to, čo mu ukladá exekučný titul, možno vykonať exekúciu podľa § 48 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov.